

TRIBUNAL DE JUSTICIA DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS
SODNÍ DVŮR EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ
DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS DOMSTOL
GERICHTSHOF DER EUROPÄISCHEN GEMEINSCHAFTEN
EUROOPA ÜHENDUSTE KOHUS
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN COMMUNITIES
COUR DE JUSTICE DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES
CÚIRT BHREITHIÚNAIS NA gCÓMHPHOBAL EORPACH
CORTE DI GIUSTIZIA DELLE COMUNITÀ EUROPEE
EIROPAS KOPIENU TIESA

EUROPOS BENDRIJŲ TEISINGUMO TEISMAS
EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BÍRÓSÁGA
IL-QORTI TAL-GUSTIZZJA TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ
HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN
TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI WSPÓLNOT EUROPEJSKICH
TRIBUNAL DE JUSTIÇA DAS COMUNIDADES EUROPEIAS
SÚDNY DVOR EURÓPSKYCH SPOLOČENSTEV
SODIŠČE EVROPSKIH SKUPNOSTI
EUROOPAN YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN
EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS DOMSTOL

Υπηρεσία Τύπου και Πληροφόρησης

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 98/05/EL

22 Νοεμβρίου 2005

Προτάσεις του γενικού εισαγγελέα στις υποθέσεις C-317/04 και C-318/04

Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κατά Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης

και Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑΣ P. LÉGER ΠΡΟΤΕΙΝΕΙ ΝΑ ΑΚΥΡΩΘΟΥΝ ΟΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΔΙΑΒΙΒΑΣΗ ΣΤΙΣ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΟΥΣ ΕΠΙΒΑΤΕΣ ΑΕΡΟΣΚΑΦΩΝ

Κατά τη γνώμη του, ούτε η απόφαση του Συμβουλίου με την οποία εγκρίνεται η συμφωνία ούτε η απόφαση της Επιτροπής με την οποία διαπιστώνεται επαρκής προστασία των δεδομένων αυτών από τις Ηνωμένες Πολιτείες στηρίζονται σε πρόσφορη νομική βάση.

Την επαύριον των τρομοκρατικών επιθέσεων της 11ης Σεπτεμβρίου 2001, οι Ηνωμένες Πολιτείες θέσπισαν νομοθεσία που ορίζει ότι οι αερομεταφορείς που εκτελούν δρομολόγια με προορισμό ή αφετηρία το έδαφος των Ηνωμένων Πολιτειών ή μέσω του εδάφους των Ηνωμένων Πολιτειών οφείλουν να παρέχουν στις αμερικανικές αρχές ηλεκτρονική πρόσβαση στα δεδομένα που περιέχονται στο σύστημα κρατήσεως θέσεων και ελέγχου των αναχωρήσεων των εν λόγω αερομεταφορέων, τα οποία αποκαλούνται Passenger Name Records (PNR).

Η Επιτροπή, εκτιμώντας ότι οι ως άνω διατάξεις μπορούσαν να έλθουν σε σύγκρουση με την κοινοτική νομοθεσία και με εκείνη των κρατών μελών στον τομέα της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, άρχισε διαπραγματεύσεις με τις αμερικανικές αρχές. Μετά το πέρας των εν λόγω διαπραγματεύσεων, η Επιτροπή εξέδωσε, στις 14 Μαΐου 2004, απόφαση¹ (την απόφαση περί διαπιστώσεως επαρκούς προστασίας) με την οποία διαπιστώθηκε ότι η υπηρεσία τελωνείων και προστασίας των συνόρων των Ηνωμένων Πολιτειών (CBP) παρέχει επαρκές επίπεδο προστασίας των δεδομένων προσωπικού

¹ Απόφαση 2004/535/EK της Επιτροπής, της 14ης Μαΐου 2004, σχετικά με την ικανοποιητική προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που περιλαμβάνονται στον φάκελο των επιβατών (Passenger Name Record) αεροπορικών μεταφορών ο οποίος διαβιβάζεται στο Bureau of Customs and Border Protection (υπηρεσία τελωνείων και προστασίας των συνόρων) των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής (EE L 235, σ. 11).

χαρακτήρα που διαβιβάζονται από την Κοινότητα. Στις 17 Μαΐου 2004, το Συμβούλιο εξέδωσε απόφαση² με την οποία εγκρίθηκε η σύναψη συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των Ηνωμένων Πολιτειών σχετικά με την επεξεργασία και τη διαβίβαση δεδομένων PNR από αερομεταφορείς που είναι εγκατεστημένοι στο έδαφος των κρατών μελών της Κοινότητας προς τη CBP. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ζητεί από το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων να ακυρώσει την απόφαση του Συμβουλίου (υπόθεση C-317/04) και την απόφαση περί διαπιστώσεως επαρκούς προστασίας (υπόθεση C-318/04).

Με τις προτάσεις του που ανέπτυξε σήμερα, ο γενικός εισαγγελέας Philippe Léger προτείνει στο Δικαστήριο να ακυρώσει τις δύο αυτές αποφάσεις.

Επί της απόφασης περί διαπιστώσεως επαρκούς προστασίας

Ο γενικός εισαγγελέας εξετάζει, κατ' αρχάς, αν η απόφαση περί διαπιστώσεως επαρκούς προστασίας μπορούσε εγκύτως να στηριχθεί στην οδηγία 95/46³ που έχει ως σκοπό την εξάλειψη των εμποδίων στην ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα καθιστώντας ισοδύναμο, εντός των κρατών μελών, το επίπεδο προστασίας των δικαιωμάτων και των ελευθεριών έναντι τέτοιων δεδομένων. Συναφώς, ο γενικός εισαγγελέας επισημαίνει ότι η εν λόγω οδηγία δεν εφαρμόζεται στην επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που πραγματοποιείται στο πλαίσιο δραστηριοτήτων οι οποίες δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου και, εν πάση περιπτώσει, στην επεξεργασία δεδομένων που έχει ως αντικείμενο, μεταξύ άλλων, τη δημόσια ασφάλεια και τις δραστηριότητες του κράτους σε τομείς του ποινικού δικαίου.

Πάντως, ο γενικός εισαγγελέας P. Léger εκτιμά ότι η αναζήτηση πληροφοριών, η χρήση από τη CBP και η διάθεση στην τελευταία των δεδομένων των επιβατών αεροσκαφών συνιστούν επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που έχει ως αντικείμενο τη δημόσια ασφάλεια και αφορά κρατικές δραστηριότητες σε τομείς του ποινικού δικαίου. Η ως άνω επεξεργασία αποκλείεται, ως εκ τούτου, από το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 95/46. Κατά συνέπεια, ο γενικός εισαγγελέας θεωρεί ότι η Επιτροπή δεν διέθετε, δυνάμει της εν λόγω οδηγίας, την εξουσία να εκδώσει απόφαση σχετικά με το επαρκές επίπεδο προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που διαβιβάζονται στο πλαίσιο και ενόψει μιας επεξεργασίας που αποκλείεται ρητώς από το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας αυτής. Επομένως, ο γενικός εισαγγελέας καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η απόφαση περί διαπιστώσεως επαρκούς προστασίας παραβαίνει τη βασική πράξη, που είναι η οδηγία 95/46, και προτείνει στο Δικαστήριο να ακυρώσει την ως άνω απόφαση.

Επί της απόφασης του Συμβουλίου

Εν συνεχεία, ο γενικός εισαγγελέας P. Léger εξετάζει αν το άρθρο 95 ΕΚ, που αφορά τη θέσπιση μέτρων σχετικά με την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών που έχουν ως αντικείμενο την εγκαθίδρυση και τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, αποτελεί πρόσφορη νομική βάση για την έκδοση της απόφασης του

² Απόφαση 2004/496/ΕΚ του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 2004, για τη σύναψη συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής σχετικά με την επεξεργασία και τη διαβίβαση των καταστάσεων με τα ονόματα των επιβατών από τους αερομεταφορείς προς το Υπουργείο Εσωτερικής Ασφάλειας, Υπηρεσία Τελωνείων και Προστασίας των Συνόρων των Ηνωμένων Πολιτειών (ΕΕ L 183, σ. 83).

³ Οδηγία 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1995, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (ΕΕ L 281, σ 31).

Συμβουλίου. Πάντως, η εξέταση του σκοπού και του περιεχομένου της συμφωνίας με τις Ηνωμένες Πολιτείες, που εγκρίθηκε με την απόφαση του Συμβουλίου, οδηγεί τον γενικό εισαγγελέα να διαπιστώσει ότι η εν λόγω συμφωνία επιδιώκει ταυτοχρόνως δύο σκοπούς: την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και άλλων σοβαρών εγκλημάτων και την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Κατά συνέπεια, ο γενικός εισαγγελέας θεωρεί ότι το άρθρο 95 ΕΚ δεν αποτελεί πρόσφορη νομική βάση για την απόφαση του Συμβουλίου και προτείνει στο Δικαστήριο να ακυρώσει την τελευταία.

Αντιθέτως, ο γενικός εισαγγελέας, εξετάζοντας μόνον επικουρικούς τους λοιπούς λόγους ακυρώσεως που πρόεβαλε το Κοινοβούλιο, θεωρεί ότι αυτοί οι λόγοι ακυρώσεως, που αφορούν τόσο τη διαδικασία διαβουλεύσεως με το Κοινοβούλιο όσο και την προσβολή του δικαιώματος σεβασμού της ιδιωτικής ζωής, είναι αβάσιμοι.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η γνώμη του γενικού εισαγγελέα δεν δεσμεύει το Δικαστήριο. Έργο του γενικού εισαγγελέα είναι να προτείνει στο Δικαστήριο, με πλήρη ανεξαρτησία, νομική λύση για την υπόθεση που του έχει ανατεθεί. Η υπόθεση βρίσκεται επί του παρόντος υπό διάσκεψη στο Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Η απόφαση θα εκδοθεί αργότερα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Γλώσσες στις οποίες διατίθεται: FR, DE, EN, EL, ES, IT, HU, SL, CS, PL, SK

Το πλήρες κείμενο των προτάσεων βρίσκεται στην ιστοσελίδα του Δικαστηρίου

<http://curia.eu.int/jurisp/cgi-bin/form.pl?lang=el>

Μπορείτε, κατά κανόνα, να το συμβουλευθείτε από τις 12 το μεσημέρι, ώρα κεντρικής Ευρώπης, κατά την ημερομηνία της αναπτύξεως των προτάσεων.

Στιγμιότυπα από τη δημοσίευση της αποφάσεως διατίθενται στο EbS «Europe by Satellite», υπηρεσία παρεχόμενη από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Γενική Διεύθυνση Τύπου και Επικοινωνίας

Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε με την κα Estella Cigna Angelidis

Τηλ.: (00352) 4303 2180 Fax: (00352) 4303 2674